

maa være i Overensstemmelse med Lovens Principer. Jeg skal altsaa tillade mig at rette den Opfordring til den høitærede Indenrigsminister, at denne Sag maa blive fremmet saa hurtigt som muligt. — Jeg nævne de Statistiken og de nyttige Oplysninger, den giver os, og jeg skal da atter tillade mig at henvisse til Arbejderkommissionens Betænkning. Det er oplyst, at Danmark er det Land, hvor der forholdsvis begaas de fleste Selvmord, og det er endvidere oplyst, at Danmark er det Land, hvor der forbruges forholdsvis mest Brændevin. Det er endogsaa værre her end Sverrig, som dog tidligere har været berygtet derfor siden Gustav den 3dies Tid. Jeg kunde anføre mange Rilber som Hjemmel herfor, f. Ex. Dr. Broch, som dog vel er en Autoritet, man ikke vil forkafe. De to sidstnævnte Kjendsgjerninger ere altsaa oplyste, og naar man nu veed, at Drukkenskab for det Meste er Rilben til Vanvid, til Selvmord eller Forbrydelser, forekommer det mig nok, at det vilde være rigtigt fra Lovgivningens Side at søge at modvirke Drukkenkaben her i Landet. Arbejderkommissionen har stillet forskellige mer eller mindre praktiske Forslag i saa Henseende, og der er et af dem, jeg tror, man bør tage op saa snart som muligt, skjøndt vægtige Stemmer have yttret sig derimod ved tidligere Leiligheder. Det er det Forslag, der gaar ud paa at fastsatte Straffebestemmelser for at vise sig beruset offentlig. Jeg tror, at vi i den Henseende bør følge det Exempel, som allerede for mange Aar siden er givet i Sverrig og, saavidt jeg veed, ogsaa i Norge, idet jeg tror, at det der har været en medvirkende Grund til, at Drukkenkaben er tagen noget af. — Af andre Foranstaltninger, som jeg skal tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, er der en, som angaar Husmændene; Husmændene her i Landet ere jo daarlig stillede i Henseende til Prioritetsforhold. Medens alle andre Eiendomsbesidderere med Undtagelse af Fabrikeiere have let Afgang til gennem Kreditforeninger at faae Prioritetslaan i deres Eiendomme, ere Husmændene saa at sige aldeles udelukkede derfra, dels i Følge de vedkommende Anstalters Love, dels i Følge Pragis Lovene for de bestaaende Kreditanstalter have nemlig, saa vidt jeg minde, en Bestemmelse om ikke at gjøre Udlaan under 600 Kroner, og det forekommer mig derfor, at der bør træffes Anstalter fra Statens Side for at søge oprettet en Kreditkasse for Husmænd. Et Punkt, der ogsaa nærmest berører Husmændene, og som tidligere har været fremhævet, er Oprettelsen af Alderdomsforsørgelsesklasser. Alle andre Klasser i Samfundet have mer eller mindre let Afgang til at sørge for deres gamle Dage paa en eller anden Maade, være sig ved Pension, Livsfor sikring, Oplæggelse af Kapital eller ved Aftægt; men Arbejderklassen, navnlig Husmændene, har ingen saadan Afgang. Det forekommer mig, at Staten og Kommunerne maa være interesserede i at slaa sig sammen om

at hjælpe de arbejdende Klasser til gennem Alderdomsforsørgelsesklasser at sikke sig deres Alderdom. Staten har en naturlig Forpligtelse til at tage sig af disse Samfundsklasser, Kommunerne have en egoistisk Forpligtelse, idet de Paagældende ellers vilde falde dem til Byrde, og naar da Staten og Kommunerne vilde tage hver en Andediel af Byrden, vilde der vistnok findes mange Arbejdere, som havde Villie til at tilskyde den øvrige Andediel for deres egen Regning. Dette tror jeg, vilde bringe Folket op i en Grad, man nu ikke let kan tænke sig. Jeg tror, at mange af de Balghistorier, vi ere bleve opprørte med her i den senere Tid, ikke vilde være forekomne, hvis Arbejderne havde en noget mere selvstændig og økonomisk Stilling.

Jeg skal dernæst vende mig til et enkelt Punkt, jeg tror paa Marineministeriets Budget, nemlig det Punkt, som omhandler Sømineresænet ved Kjøbenhavn. Man har allerede begyndt ved Kalkbrænderiet at udlægge en Dæmning til Søminer, og der forlanges, saa vidt jeg erindrer, i Aar en større Bevilling dertil. Jeg skal bede det Udvalg, som vil komme til at behandle denne Sag, om at have sin Opmærksomhed særlig henvendt paa dette Punkt og være meget forsigtig med at give denne Bevilling. Derom den nemlig paa nogen Maade skulde sigte til en yderligere Befæstning af Kjøbenhavn, være sig fra Søiden eller Landsiden, tror jeg, at man bestemt bør udtale sig derimod. Jeg har tillige den Tro, at der er Mulighed for, at denne Dæmning kan være til Hindrer for Seiladsen, idet mange mindre Skibe seile, hvor den er udlagt, nær ved Land i Svanemøllebugten, og jeg vilde nødig have, at det nu skulde gaa os, som det gik i Dronning Margrethes Dage, da hun tilstoppede alle Fjorde, og Havne, og man havde umaadelig mange Banskeligheder ved at faae de udlagte Hindringer fjernede igjen. Overhovedet vil jeg udtale mig bestemt imod ethvert Forslag, som kunde have til Formaal at befæste Kjøbenhavn, enten fra Sø eller Landsiden, saaledes som jeg tidligere har gjort. Jeg vil meget hellere foreslaa, at vi gjorde Forsøg paa at gjøre Kjøbenhavn til en stor Handelsstad ved at gjøre den til en Frihavn. Ganske vist tror jeg ikke, at det, at en Haavn er en Frihavn, har saa Meget at sige i vore Dage som tidligere, og jeg tror paa ingen Maade, at man derved kunde staffe Kjøbenhavn et saa stort Opsving, som f. Ex. Hamborg fik i sin Tid. (Stemmer: Hvorfor?) Det ligger ganske simpelt i, at Samfærdselsmidlerne nu ved Dampskibsubviklingen ere bleve saa store og kraftige, at Varer med Lethed kunne blive førte til deres Bestemmelsested, saa at man ikke behøver de store Stapelpladser. Men jeg tror dog, at naar den Lvang, som lægges paa Handelen ved Tolden, hæves, vil Kjøbenhavn udvilde sig til en stor og megtig Handelsstad. Det er jo ganske mærkeligt at se, hvorledes denne By er gaaet frem i de sidste 200 Aar. Saa vidt jeg veed, havde Kjøbenhavn ved